

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

Sermones Estiuales De Tempore

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Ser[mo] ii. p[ro] eade[m] d[omi]nica xii. post Trini[tatis]

urn:nbn:de:hbz:466:1-30616

suū statuit in amore suū p̄p̄os r̄ in p̄p̄is voluptatib. Ber. Ge. ve. ve. vapor ē ad modicū parē q̄ eſne felicitatē aditū infēctū dir. Audite auarū: excōdicatū: p̄iurū. r̄c. Nō potest certe ad finē p̄tingerē bonorū: qm̄ finē p̄tariū in: edicū. **Figura.** Num. x. Filij isrl̄ nolētes seq̄ Moysen perierūt in deserto: nec ad terrā p̄missiōis p̄uenerūt. **Spūaliter:** Nolētes seq̄ ch̄m in deserto p̄itis vite nō intrabūt in terrā p̄missiōis. **Reg.** Qui ch̄m vestigia seq̄ dedignant: q̄ temeritate sperāt ad eius claritatē conse/ quēda gaudia puenire posse

Secūdus articū: In p̄ced. r̄c. In h̄ dicendū de p̄mo sup̄ius p̄posito. s. d̄ p̄tōris p̄paratiua dispōne ad hoc q̄ curet. Ad q̄d p̄paratiōe tria sunt necessaria q̄ nobis ex euāgelio insinuant:

Primū p̄tōris a p̄tō reuersio.

Scōm regrediētis ad dñm accessio

Tertū accedētis humil̄ deprecatio

Primū igit r̄c. iij. Re. xvij. Reuertimī a v̄ijs v̄ijs pessimis: docē signat p̄ h̄ q̄ v̄e/ nit iesus de sinib. tyri r̄ venit p̄ sidonē ad mare galilee inter medios fines decapoleos. i. regiōis decē vrbes p̄tinētis. **Dis** ei ch̄m actio: nostra ē instructio. Si ergo vis curari: seq̄ris exēplare curatiōz medi/

ci: exas de tyro. i. de p̄tō cessando de ce/ t̄ro ab ope p̄ti. **T**yr̄ em̄ angustia inter/ p̄raf. In p̄tō aut̄ ml̄ta est angustia. Si/ don ar̄ interpretat̄ venatio. **E**ries q̄ d̄ p̄tō trāsire habes p̄ sidonē. i. diaboli venatiōz siue impugnatōz sibi resistēdo r̄ venire i mare galilee. i. in amaritudinē cordis: de/

testādo p̄tā tua: vt sic trāsigrare vale/ as ad obtinēda; remissionē inter medios fines decapoleos. i. inter affectōes obseruādī: decē p̄cepta leg. diuie. **P̄s.** Declina a malo r̄ fac bonū. **S**cōm ē regrediētis ad dñm accessio. **P̄s.** Accedite ad eū. Et hoc signat p̄ hoc q̄ adducit ei surdū r̄ mu/ tū. i. p̄tōrē q̄ surdus est r̄ mut⁹ spūalr̄: vt p̄t̄ ex p̄cedēti f̄mōe. Adducit aut̄ ad dñm p̄tōrez vera fides. **Ro. v.** Accessus hēm⁹ p̄ fidē. **T**ertū est accedētis hūilis de/ precatio q̄ notat̄ in hoc q̄ deprecabant̄ eū vt i/

ponat illi manū. s. mie. **P̄s.** Respexit dñs in orōz hūilium r̄c. **I**de. **Coz.** p̄tū r̄ hu/ mil. de⁹ nō despi. **E**xem̄ habem⁹ in cha/ nanea **Sarr. xv.** In publicano **Lu. xvij**

In magdalena **Lu. vij.** In **Patrone luxta dñm pendente **Lu. xxij.** **E**br̄y. **T**alis ē talis mihi crede er ga hoies dei pietas: q̄ nūq̄ spernit p̄niaz si ei pure r̄ simplr̄ offe**

Erti⁹ art. **Aud. r̄c.** Lauete (ratur. **Q**ue negligētes sit accedre ad dñz q̄ ve re medic⁹ est aiaz. **L**ex dr̄: Quilibet debz p̄ suis negocijs vigilare. ff. d̄ pacz. l. **Sū/ ma.** Et cuilibz iputat nō solū dol⁹: s̄ etiā sua negligētia. **D**e p̄stitutiōib. **S**i autēz. **D**icite. **S**iqs v̄im esset h̄rd⁹ aut alio q̄ ui morbo vexat⁹: r̄ sciret alicibi esse me/ dicū expertū: veniōlū: r̄ liberalē q̄ vellet et posset statim curare nihil ab eo exigēs. **C**redo diligent̄ ad eū curreret. **E**xpone et applica notādo: q̄ ml̄to magis p̄ aia labo randū est q̄ p̄ corpe. **I**de. **Eccī. xxx.** **D**i sere anie tye places deo.

Ser. ij. p̄ eadē dñica. xij. post Trini.

Rhetor̄ q̄d r̄c. **I**doneos nos fecit mi/ nistros noui testamēti. ij. **Coz. iij.** **T**ria s̄ tibi notāda ad q̄ p̄siderā/ da sunt apienda corda.

Primū ministratōis veritas: **N**os se. mi. **S**cōm veritatē securitas: **I**doneos. **T**ertū securitatē sublimitas: **N**ou te. **D**e p̄mo. j. **P̄e. iij.** **S**iqs ministrat tanq̄ ex virtute quā administrat de⁹. **D**e sc̄do r̄ tertio. j. **Coz. iij.** **S**ic nos existimet hō vt ministros ch̄i r̄ dif. mini. dei.

Salutatio. **E**phetazē. **P**rim⁹ art. **A**n charitas sit finis ad que referri dñt volūtates n̄re: **N**ō finis et p̄ncipiū sunt distincta: sed chari/ tas est radix oim bonorū affectionū: q̄ non finis **Cōtra. j. **T**im. j.** **F**inis p̄cepti ē cha/ ritas: **R**ūdet **Bona. iij. di. xxxvij.** **D**icēs **D**ḡ recte dr̄ sine ois bone volūtate esse charitatē secur⁹ in hoc doctriā apli: r̄ be/ arti **Aug. in ench.** **N**otandū tñ q̄ finis d̄z triplr̄. v̄ic; finis in q̄ q̄scit: r̄ finis q̄ q̄scit tur. **E**t h̄ duplr̄ vel simplr̄: vel vt nūc. **E**t quibet istoz modoz charitas est bone vo/ lūtatis finis. **N**ā charitas increata est s̄i/ nis in q̄ desit. **C**haritas creata p̄sumata est finis q̄ simplr̄ q̄scit in deo. **C**haritas

993

Dñica. XII. post Trini.

ho inchoata vtpote charitas vte est q̄ de
scit in deo vt nūc. Sicut em̄ locatū nō ge/
scit in loco nisi mediāte pōdere: sic anī in
deō q̄ est ei? loc? nō h̄z q̄tari nisi mediāte
dilectōe q̄ respicit bonū sub rōe boni. Bō
nū aut̄ sub rōne boni siml tenet rōez finis
et amabilis. Propt̄ea int̄ctio finis potissī
me attribuit̄ charitati. Ad argumētū aut̄
dicēd: q̄ sicut mod? spēs: et ordo: sup̄ idē
fundant: et tñ mod? d̄t p̄paratiōē ad effici/
ens: et spēs ad exēplar: ordo ad finē. Sic
charitas respectū boni op̄is pōt h̄z et rōē
nē efficiētis et finis fm̄ diuersas p̄parates
Charitas em̄ p̄tinuat volūtātē n̄ram ipsi
deō vt p̄ncipio mouēt: et p̄format vt regu/
le dirigit: et p̄iūgit vt finī q̄rātī. Et iō sic
ip̄e de? h̄z rōez efficiētis inq̄ntū mouet: et
causē formālis exēplar: inq̄ntū dirigit: et
finalis inq̄ntū q̄tat. Sic et ip̄a charitas
respectū boni op̄is: Hoc Bona. P̄o sū
damētō. Magna res est amor. Uirgī. in
bucol. Quia vincit amor. Et ap̄d phos a/
mor ponit̄ p̄ma inter passiōes aīe et p̄nci/
palior. Uñ et ap̄d theologos charitas per
quā amam? deū et p̄ximū: est p̄ncipalissī/
ma p̄tutū. Querit̄ q̄ An ip̄a charitas rē.
Dic̄. in. vt s. Et q̄ p̄clude q̄ncariāz q̄de
siderāda nobis est charitas. Jo. j. Cor.
xvj. Via opa vīa in charitate fiāt. et Cor.
iij. Sup̄ oīa charitatē habere. Et. j. Cor.
xij. Si charitatē nō habuero nihil suz. i.
q̄ ad eē sp̄iale et meritorū. Attēdite o mi
seri p̄ctōres q̄ charitatē nō habet: o forni
catores rē. Nihil potest̄ de britudie me/
reri p̄pter charitatē defectū. Solis ei dill
gentibz deū reprimissit coronā vite. vt h̄z
Jaco. j. Forte dicēt: Filij dei sum? ip̄e ei
fecit nos. Audite: Interdū aliq̄s p̄les h̄z
filios: alios naturales: alios legitimos: oī
bus tñ p̄uidet: sed p̄ampli? legitimis: fm̄
em̄ iura cōia n̄fali filio debet̄ portio aliq̄
pecunie. Filio h̄o legitimo p̄na heredi/
tas. Silt̄ oēs tā iusti q̄ p̄ctōres sunt aliq̄
mō filij dei: sed inter eos q̄dam deuitantes
a lege mādatorū sūt spurij. i. p̄dunt dei q̄/
tiam: et soli terre adherēt q̄ nō est ch̄i por
tio legitima: Et hī sunt filij mūdi: nec hīs
debet̄ celestis hereditas. Alij h̄o sunt legi
tīmī q̄ hereditatē paternā expectāt. Ex
gura Gene. xxv. Abraā dedit munerā filij

lijz p̄cubinaz: sed Isaac dedit hereditatē
paternā et cūcta q̄ possederat. Expone no
tēdo q̄ soli illi sunt ap̄d deū legitīmī q̄ de
uine legis mādara implētēs: deū ex toto
corde diligūt. Aug. Sola dilectio discerit
nū inter filios dei et filios diaboli.

Secūdo art. In p̄ced. rē. In hoc dicēd
de secūdo qd̄ est p̄ctōris dispositi repa/
tūa curatio. cū d̄r: Et app̄hendēs eū de
turba rē. vsq̄ ibi: et loq̄bat̄ recte. Ubi sūt
tria notāda q̄ p̄currūt in curatiōe p̄ctōz.

Primū est p̄ctōris sequestratio.

Secūda ē diuine gr̄e immissio.

Tertiū est mētis eleuatio.

Primū est p̄ctōris seq̄stratio. qz d̄r: Et ap
p̄hendēs eū de turba seorsum. Per hoc
em̄ signat̄ q̄ p̄ctōz segregādus est a tur/
bulentis cogitatiōibz si velit a dño curari
Hiero. Seorsum sp̄ a turbulētis cogita/
tiōibz: et actibz inordinat̄: sermonibusq̄
imp̄ctis educit̄ q̄ sanari meret̄.

Secūda est diuine gr̄e immissio: qz misit digi/
tos suos in auriclas eius: et exp̄uēs tergit
linguā ei. Theoph. Ut oñderet q̄ oīa
mēbra sacri corp̄is eius diuina existūt et
sancta: sicut et sp̄itū qd̄ vincit̄ lingue dis
soluit̄: Et em̄ oē sp̄itū sup̄fluitas est: sed i
dño oīa diuina fuerūt. Per hoc aut̄ signat̄:
q̄ ad curatiōez p̄ctōris imittenda ē a dei
gr̄a p̄sideratio p̄ctōz: q̄si p̄ctōz oīa peccat̄
ra sua in corde suo digito dei scripta vide/
at. Ad quā sequit̄ p̄fessio q̄ p̄ tactū lingue
signat̄.

Tertiū est mētis eleuatio: qz su/
spiciēs ielus in celū: ingemuit et ait. Ephe
ta rē. Et statim apte sunt rē. Beda. Su
spexit in celū vt inde mutis loq̄lam: inde
auditū surdis: inde cūct̄ infirmātibz me/
delā doceret esse q̄rendā. Per hoc aut̄ sig
gnat̄: q̄ p̄ctōz p̄uersus oculos cordis et desi
deriū suū sursum d̄z erigere gemēdo. Tuz
p̄ p̄ctis p̄missis. Tū in sup̄plicatiōe venie
Tū p̄ incolatu p̄ctis miserie: et q̄i sibimet
dicere: Ep̄heta: vicz conā do p̄ viribz ad
apiendū cordis desideriū circa diuina: et sic
audire verba dei: et loq̄ laudes ei. Hiero
ny. Suspicēs in celū ingemuit. i. gemere
nos docuit: et in celū thesauros n̄ri cordis
erigere: qz p̄ gemitū p̄p̄ctiōis int̄ime fri/
uola leticia carnis purgat̄. **E**xemplum
talis gemit? habem? i b̄ro Job. vij. Par

te mihi dñe nihil em sunt dies mei zc. Et
Tertius arti. Aud zc. Hec dubiū qñ
 chis fecerit oia q̄ sunt curatōi nostre
 necessaria. Horate q̄ lex dicit: Cūctus mor-
 tis medico q̄ diligēs fuit: imputari nō dz.
 ff. de officio p̄sidis. l. illicitas. §. Sicuti.
 Et sufficit diligētia adhibere quā potest.
 xvij. di. ca. vi. Audite. Si medic⁹ exptus
 diceret infirmo/ Tu sic facies z sanitates
 recuperabis: et infirm⁹ negligeret: z infirm⁹
 morat⁹: nō est imputandū medico s; egro-
 to. Expone notādo: qñ chis nobis ordi-
 nauit medicinā salutarē sacroz/ si eā reci-
 pere voluerim⁹. Ue ḡ nobis si negligi-
 mus. Heb. ij. Quō nos effugiem⁹: si tātā
 neglexerimus salutē

Sermo. iij. p. eadē do. xij. post Trini.

Epheta qd̄ ē
 zc. Littera occidit: spūs at̄ vi-
 uificat q̄ si ministratio zc. vsq̄
 in finē. ij. Cor. ij. Triplex est differētia ve-
 teris legis z noue. Cui⁹ differētie triplic⁹
 p̄sideratio inducere debz ad apienda
 da. Prima est differētia opatōis: qz ve-
 tus occidit z noua uiuificat. Qñ dicit: L̄ra
 occidit: spūs zc. L̄ra inq̄ sine spūali intel-
 lectu. Sc̄da est differētia in scripturis: qz
 lex vetus in tabulis lapideis sc̄pta fuit:
 lex aut̄ noua in cordibz imp̄mit. Qñ dicit
 Litteris deformatā in lapidibz zc. Ter-
 tia est cōclusionis: qz lex noua p̄ducit ad
 gl̄iam p̄petuā q̄ nō euacuatur: nō aut̄ lex ve-
 tus.
 Epheta zc.

Prim⁹ arti. An oē opus qd̄ sit bona
 intentōe sit bonū: Q, sic. p̄z Amb.
 dicente: Affect⁹ opi tuo nomē imponit.
 Cōtra. Bona intentō nō abioluit a dei p̄-
 cepto: ḡ nō facit qñ agere p̄tra dei p̄ceptū
 sit pctm̄. R̄s̄det Bona. in. ij. di. xl. In-
 tētio dupl̄ dz: Uno mō finis volitō: Alio
 mō nō solū volitō finis: sed etiā ordinatō
 ei⁹ qd̄ est ad finē. Pōt ḡ dici intētio bona
 dupl̄. Uno mō qz id qd̄ intēdit finalr̄ est
 bonū: z sic bonitas intētionis non suff. cit
 ad bonitatē op̄is: qz p̄m aplm̄ nō sunt fa-
 ciēda mala vt inde veniāt bona Alio mō

dz intētio bona in q̄ est bon⁹ p̄fecta ordi-
 natio op̄is ad finē intētiū: z sic bonitas in-
 tētiōis nō solū respicit bonitatē finis s; z
 etiā rectū ordinē ei⁹ qd̄ est ad finē. Hec ei
 dño necessario requirunt ad hoc q̄ oclis. i. in-
 tētio sit simplex. Ad argumētū dicēdū
 q̄ Amb. vocat ibi affectū intētionē bonā:
 nā: nō tñ bonitate finis: sed etiā bonitate
 ordinis. Hoc Bona. P̄o fund. Nō suffi-
 cit q̄ finis intētus sit bon⁹ nisi q̄ res ipsa
 sit honesta. ideo Iuuenal⁹ dicit: Imponit
 finē sapiēs: z rebus honestis. Iuxta etiā
 qd̄ dicit Aristo. ij. ethic. Principalissima
 circūstātiā sunt ea in quibz est opatio:
 cui⁹ ḡra. Ex q̄bus p̄z q̄ nō sufficeret circū-
 stāntia finis q̄ dz: cuius ḡra: nisi p̄sup-
 ponat circūstātia obiecti debiti q̄ intelli-
 gitur p̄ ea in quibz est opatio. Cū ḡ dicitur
 An oē op̄is zc. Dic rñ. vt s. Ex q̄clud
 q̄ malū nullo mō pōt bñ fieri: nec esse pōt
 excusatio in pctis ex intētionē finis: qz iux-
 ta Aplm̄ vbi sup̄ allegatū est nō sunt fa-
 ciēda mala vt inde veniāt bona. Audite q̄
 furta facitis z rapinas z fraudes vt inde
 elemosinas faciatis vel pegrinatōes: aut
 p̄struatis ecclesias: aut paramēta dētis.
 Et vos mulierc̄le q̄ fornicamini vt habē-
 atis vnde viuere: z mēdacia dicitis vt ex-
 cusatiōes habeat. Audite generalr̄ oēs
 peccatores: lubrici: auari zc. quoniā nulla
 erit vobis excusatio in peccatis. Ibo p̄s
 Nō declines cor meū in verba malicie ad
 excusandas excusationes in pctis. Tales
 p̄fecto q̄ sic querūt excusari: merent̄ a dei
 gratia excludi. Figura Benef. ij. de pa-
 rentibus p̄mis qui idcirco exclusi sunt a
 paradiso z dei maledictionē receperunt:
 quia excusationes p̄tenderunt. Expone
 notando illud Prouerb. xxvij. Qui abs-
 condit scelera sua non diriget

Secund⁹ articulus. In p̄cedenti zc.
 Hunc de tertio qd̄ est curationis glo-
 rificatiua magnificatō. qz p̄cepit ill⁹ ne cui
 dicerent. Quāto autē zc. vsq̄ i finē. Non
 fuit illud p̄ceptū observatōis: sed instru-
 ctionis ad humiliandū se in factis exem-
 plo ipsius. Theophil⁹. Docemur ex hoc
 cum alicui beneficia elargimur: minime
 applausus z laudes petere. Cum p̄o accl-
 pinus beneficia: benefactores p̄dicare et

